

ב י ה מ " ש ה מ ח ו ז י מ ר כ ז ל ו ד

השופטת הדס רוזנברג-שיינרט

שופט עמית מבליס

שופט רון סולקין

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפח"ע 33469-06-23 מדינת ישראל נ' פלוני
(עציר)

לפני

כבוד השופטת רוזנברג שיינרט, אב"ד

כבוד השופט מיכלס

כבוד השופט סולקין

בעניין: המאשימה מדינת ישראל
ע"י ב"כ עוה"ד דנה אלון
פרקליטות מחוז מרכז (פלילי)

נגד

הנאשם פלוני (עציר)
ע"י ב"כ עוה"ד גיא עין צבי
מטעם הסנגוריה הציבורית

גזר דין – עותק מותר בפרסום

גזר דין זה מותר לפרסום לאחר שהושמטו ממנו פרטים היכולים להוביל לזיהוי הקטינה
נפגעת העבירה

העובדות

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפח"ע 33469-06-23 מדינת ישראל נ' פלוני
(עציר)

1. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות ובמסגרת הכרעת דין מנומקת, בעבירה של מעשה מגונה בקטינה על ידי בן משפחה, לפי סעיף 351(ג)(2) בנסיבות סעיפים 348(ב), 345(ב)(1) ו- 345(א)(1) בחוק העונשין, התשל"ז – 1977 (להלן: חוק העונשין).

על פי עובדות כתב האישום, שאומצו במלואן בהכרעת הדין, במהלך שנת 2018, במועד שאינו ידוע, ביצע הנאשם מעשה מגונה בנכדתו, קטינה ילידת 2011 (להלן: הקטינה). בערב האירוע יצאו הורי הקטינה מהבית והקטינה ואחיותיה נותרו תחת השגחת הנאשם. בשלב מסוים, כאשר שכבה הקטינה במיטה בחדרה, התיישב הנאשם על כיסא לצד מיטתה, הרים את חולצתה עד לגובה החזה, ליטף את בטנה והכניס את ידו מתחת למכנסיה ותחתוניה. במשך כשתי דקות שפשף הנאשם באצבעו את איבר מינה של הקטינה, בניגוד להסכמתה, לשם גירוי, ביזוי או סיפוק מיני, כאשר באותו הזמן האירה הקטינה עם פנס לעבר פרפרים בתקרת חדרה. לאחר שחדל ממעשיו, יצא הנאשם מחדרה של הקטינה ושטף את ידיו. הקטינה כיבתה את הפנס ונרדמה.

ראיות ותמצית טיעוני הצדדים לעונש

2. בהתאם להוראות סעיף 187(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב – 1982 הוגש תסקיר נפגעת עבירה על אודות מצבה של הקטינה.

3. ב"כ המאשימה, עו"ד דנה אלון, בטיעונים שהגישה בכתב ובהשלמת טיעון בעל פה, עמדה על הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם וטענה כי עוצמת הפגיעה בהם היא גבוהה נוכח כך שהנאשם נגע באופן ישיר באיבר מינה של הקטינה, מגע שהיה כפסע מהחדרת אצבעותיו לאיבר מינה; העובדה שהנאשם ביצע את המעשים בנכדתו בעת שהייתה כבת 7 בלבד בעת ביצועם, תוך הפרת האמון שניתן בו; העבירה נעברה בבית הקטינה שעה שהיא שוכבת במיטתה, במקום שאמור היה להיות "המקום הבטוח והמנחם שלה". ב"כ המאשימה הפנתה לתסקיר נפגעת העבירה, הכולל פירוט של הנזק החמור שנגרם לקטינה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפח"ע 33469-06-23 מדינת ישראל נ' פלוני
(עציר)

ולמשפחתה כתוצאה ממעשי הנאשם. כן ציינה את העונש המזערי הקבוע לצד העבירה, העומד על 45 חודשי מאסר, וטענה כי בהתאם להלכה הפסוקה, ככלל תחתית מתחם העונש ההולם לא תפחת מעונש המינימום, אלא אם מתקיימים טעמים מיוחדים המצדיקים זאת. בהסתמך על פסקי דין מהם ביקשה ללמוד על מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, עתרה ב"כ המאשימה לקביעת מתחם עונש הולם הנע בין 5 לבין 7 שנות מאסר בפועל.

ב"כ המאשימה הפנתה לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ובהן: העדר לקיחת אחריות; ניהול הליך הוכחות שכלל לא רק את עדות הקטינה, אלא גם את עדותה של בתו החורגת של הנאשם (להלן: ע'), שאף בה פגע הנאשם מינית כילדה, וכן את עדויות גרושתו והורי הקטינה. מנגד, ציינה ב"כ המאשימה את הנסיבות המקלות עם הנאשם, ובהן גילו, מצבו הבריאותי, העובדה שנמצא במעצר ממושך לראשונה בחייו וחלוף הזמן מאז בוצעו העבירות. נוכח כל אלו עתרה ב"כ המאשימה למקם את עונש המאסר שיושת על הנאשם בחלקו העליון של השליש התחתון של המתחם, תוך מתן עדיפות לשיקולי הגמול וההרתעה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, ולהטיל עליו בנוסף פיצוי משמעותי לטובת הקטינה ומאסר מותנה.

4. מנגד, טען ב"כ הנאשם, עו"ד גיא עין צבי, כי עתירתה העונשית של המאשימה "מופרכת" ואין לה על מה לסמוך. לדבריו, פסקי הדין שהגישה המאשימה חמורים בנסיבותיהם באופן משמעותי מענייננו ואף בגדרם הוטלו עונשים קלים מהעונש לו עותרת המאשימה במקרה דנא. אשר לנסיבות ביצוע העבירות, הטעים הסנגור כי מדובר במקרה חד פעמי וטען כי אמנם מדובר בסבה של הקטינה, אולם הקשר המשפחתי בין השניים היה רופף. עוד הדגיש הסנגור, שעל אף שהקטינה לא הסכימה למעשים, הרי שלא הביעה התנגדות במהלכם. ביחס לעונש המזערי הקבוע בחוק, טען ב"כ הנאשם שבמקרים המתאימים בתי המשפט "מדלגים באלגנטיות" מעל משוכה זו, ולעתים אף נקבע מפורשות שמקום שהעבירה אינה מצויה ברף חומרה גבוהה, הדבר מהווה טעם מיוחד המצדיק סטייה לקולה מעונש המינימום. ב"כ הנאשם

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפח"ע 33469-06-23 מדינת ישראל נ' פלוני
(עציר)

טען כי בנסיבות ענייננו מתחם העונש ההולם נע בין 15 לבין 30 חודשי מאסר בפועל והגיש פסיקה התומכת, לשיטתו, בעמדה זו.

אשר למיקום העונש בתוך המתחם, עמד הסנגור על התקופה הממושכת בה מצוי הנאשם במעצר (כשנתיים ו-4 חודשים), בתנאים קשים, בוודאי ביחס למצבו הרפואי. הוגש סיכום רפואי (נ/2) ממנו עולה שהנאשם סובל מלחץ דם גבוה, מבעיות בעמוד השדרה בעטיין הוא מתהלך בעזרת מקל הליכה ומאי ספיקת כליות חמורה. לדברי הסנגור, הנאשם עשה מצדו כל שביכולתו כדי להחיש את התקדמות התיק בבית המשפט וניהל את הליך ההוכחות בצורה היעילה ביותר. מדובר באדם נורמטיבי, שבעברו שירת כטכנאי קשר ובהמשך עבד כטכנאי תעופה. צוין כי יחסי הנאשם עם בני משפחתו מורכבים וכיום הוא מצוי בקשר רק עם בנו הצעיר אשר חי בארה"ב. לנוכח כל האמור, ביקש ב"כ הנאשם למקם את עונשו של הנאשם בשליש התחתון של מתחם העונש ההולם ולהסתפק בתקופת מאסר שמשכה כתקופת מעצרו. ביום 8.10.2025 צירף הסנגור לתיק בית המשפט סיכום מידע רפואי עדכני משב"ס.

5. הנאשם ניצל את זכות המילה האחרונה ואמר כי במהלך ניהול התיק שמע שהקטינה ואחותה הצעירה עדיין אוהבות אותו וגם הוא אוהב אותן, למרות העדות שמסרה הקטינה במהלך החקירה, ושהוא חש עצב על כך שהוריהן לא יאפשרו לו לראות אותן יותר.

דיון

6. כידוע, קביעת מתחם העונש ההולם לאירוע הפלילי נעשית בהתאם לעקרון ההלימה, היינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לשם קביעת מתחם העונש ההולם, בהתאם לעקרון זה, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפח"ע 33469-06-23 מדינת ישראל נ' פלוני
(עציר)

הערכים המוגנים שנפגעו ונסיבות ביצוע העבירה

7. במעשיו פגע הנאשם בשלומה וביטחונה של הקטינה; בפרטיותה, בזכותה של הקטינה לאוטונומיה על גופה, בכבודה ובשלמות נפשה. הנאשם ליטף את בטנה של הקטינה ובהמשך שפשף את איבר מינה מתחת למכנסיה ולתחתוניה במשך שתי דקות תמימות. מכאן, שעל אף שמדובר באירוע חד פעמי, אין מדובר במגע מיני רגעי אלא בפגיעה שנמשכה פרק זמן לא מבוטל, בוודאי מנקודת מבטה של הקטינה, אשר היטיבה לתאר את תחושותיה הקשות תוך כדי המעשים במסגרת עדותה בפני חוקרת הילדים: "...הרגשתי לא נעים כאילו כזה רציתי שכאילו הוא כבר יגמור עם זה... אחרי איזה דקה שתי דקות אז כזה כבר הרגשתי ממש ממש לא נעים כאילו רציתי שזה כבר ייגמר שכאילו הוא כבר יעזוב אותי..." (עמ' 6 להכרעת הדין).

חומרת העבירה נלמדת לא רק מהמעשה המיני עצמו, אלא מנסיבות ביצועה: מדובר במעשה מיני שבוצע בתוך המשפחה, על ידי סב בנכדתו הרכה בשנים (כבת 7 בלבד בעת ביצוע העבירות), כאשר הנאשם היה אחראי לשלומה של הקטינה, שעה שהוריה נעדרו מן הבית והוא נתבקש לשמור עליה ועל אחיותיה. יודגש, כי בניגוד לנטען על ידי ההגנה בטיעונים לעונש, מהעדויות שנשמעו עולה כי מערכת היחסים בין הקטינה לבין הנאשם הייתה קרובה. הקטינה שמה מבטחה בנאשם כסבה האהוב, שבתמורה ועל מנת לספק את צרכיו המיניים האפלים, ניצל את תמימותה והפר ברגל גסה את האמון שנתנו בו היא ובני המשפחה כולה. משנה חומרה מצאנו אף במיקום ובעיתוי בהם בחר הנאשם לבצע את זממו – ביתה של הקטינה, בשעה ששכבה במיטתה במטרה להירדם לשנת הלילה. כך, המקום בו הייתה אמורה הקטינה להרגיש מוגנת מכל, הפך למקום בו נשברה תחושת ביטחונה הבסיסית ביותר. לצד זאת, שקלנו גם את העובדה שמדובר במעשה בודד שלא חזר על עצמו וכי הנאשם חדל ממעשיו ביוזמתו לאחר שתי דקות. בנסיבות אלו מצאנו שמידת הפגיעה של מעשי הנאשם בערכים המוגנים היא בינונית.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפח"ע 33469-06-23 מדינת ישראל נ' פלוני
(עציר)

8. כפי העולה מתסקיר נפגעת העבירה, שנערך לאחר פגישה עם הורי הקטינה ועם המטפלת הרגשית המטפלת בה, לפגיעה המינית שחוותה הקטינה השלכות קשות הן עליה והן על התא המשפחתי בכללותו. בעקבות האירוע חוותה המשפחה טלטלה עזה עד כדי קרע עמוק במארג המשפחתי. מעשי הנאשם פגעו באופן קשה בתחושת הביטחון של הקטינה ושל בני המשפחה וביכולתה של הקטינה ליתן אמון במבוגרים ולקבל מרות; מאז מועד הגשת התלונה ותחילת ההליך הפלילי, הקטינה סובלת מתסמינים רגשיים והתנהגותיים הכוללים מחשבות טורדניות על אירוע העבירה ופלאשבקים בעקבות טריגרים המזכירים לה את הפגיעה, עצבנות, תוקפנות, התפרצויות זעם והצפה רגשית. הורי הקטינה חשים רגשות אשם על כך שלא הצליחו, לתפיסתם, למנוע את הפגיעה בה והביעו תסכול רב מכך שהנאשם לא נטל אחריות על מעשיו. ההורים והקטינה ביקשו למצות את הדין עם הנאשם. התסקיר נחתם בכך שהשפעות הפגיעה על הקטינה עשויות להיות ארוכות טווח והיא עודנה זקוקה לטיפול ועיבוד הפגיעה.

9. לא אחת עמד בית המשפט העליון על החומרה היתרה הגלומה בעבירות מין המבוצעות בקטינים, בפרט בתוך המשפחה, תוך שהודגש הצורך בענישה מחמירה שתרתיע ותעניק ביטוי הולם לפגיעה הקשה והמתמשכת בנפגעי העבירה. לעניין זה ראו לדוגמא את דברי השופט י' אלרון בע"פ 1831/21 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 15 (30.1.2022) (להלן: עניין ע"פ 1831/21):

"בית משפט זה שב והדגיש את החומרה היתרה הגלומה בעבירות מין בכלל, ועבירות מין המבוצעות בקטינים בפרט, אשר מובילות לפגיעות קשות ונזק נפשי משמעותי, העלול להמשיך וללוותם למשך כל חייהם. כך ביתר שאת שעה שהעבירות מבוצעות על ידי בן משפחה המנצל את מעמדו והאמון הנתון לו, מהקטין ומהמשפחה כאחד, כדי לבצע את זממו (ע"פ 6098/17 פלוני נ' מדינת ישראל (24.7.2018))."

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפח"ע 33469-06-23 מדינת ישראל נ' פלוני
(עציר)

משכך, לא אחת עמד בית משפט זה על הצורך בענישה מחמירה כלפי המורשעים בביצוע עבירות מין בתוך המשפחה, ענישה אשר תשקף את ההוקעה החברתית והפסול המוסרי בעבירות אלו, ותסייע בהרתעת עברייני מין פוטנציאלים מביצוען (ע"פ 2433/18 פלוני נ' מדינת ישראל (2.12.2018)).

10. לא בכדי קבע המחוקק עונש מזערי לעבירה של מעשה מגונה בקטינה על ידי בן משפחה, שלא יפחת מרבע מהעונש המרבי שנקבע לעבירה, אלא בהתקיים טעמים מיוחדים שיירשמו להקלה בעונשו של הנאשם (סעיף 355 לחוק העונשין). בענייננו, בהינתן שהעונש המרבי לעבירה עומד על 15 שנים, הרי שהעונש המזערי הוא 45 חודשי מאסר.

לעניין היחס שבין עונש המינימום לבין מתחם העונש ההולם, הרי שלא אחת נקבע כי ככלל, תחתית מתחם העונש ההולם לא תפחת מעונש המינימום, אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו. עמד על כך השופט ס' גובראן בע"פ 1605/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 26 (27.8.2014):

"מתחם עונש הולם שתחתיתו נמוכה מעונש המינימום יכול להיקבע רק אם ניתנו טעמים מיוחדים לכך [...] פרשנויות אחרות, למשל שתחתית מתחם העונש ההולם לא תהיה נמוכה מעונש המינימום או שניתן להתעלם מעונש המינימום אף מבלי טעמים מיוחדים בעת קביעת תחתית מתחם העונש ההולם, תבאנה למצב בו לא תהיה הלימה בין חומרת העבירה לבין המתחם, הן בניגוד לתיקון 113 לחוק העונשין והן בניגוד לסעיף 355 לחוק העונשין" (ההדגשות הוספו – ההרכב).

בע"פ 1079/16 מדינת ישראל נ' נחמן, פסקה 18 (1.8.2016) הוסיף השופט ס' גובראן כי "בעת קביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט להפריד בין סוגי העונשים השונים [מאסר מותנה ומאסר בפועל – ע' מ'), ובפרט לקבוע מהו הרף התחתון של עונש המאסר בפועל".

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפח"ע 33469-06-23 מדינת ישראל נ' פלוני
(עציר)

אמנם, נקבע לא פעם שכאשר נקבע בחוק עונש מזערי לעבירה, בית המשפט מוסמך להטילו בדרך של מאסר בפועל, מאסר על תנאי או שילובם של השניים [ע"פ 4876/15 פלוני נ' מדינת ישראל פסקה 36 (3.12.2015)]. אולם, הציפיה היא שככלל, במקרים שאינם חריגים או קלים במיוחד, לא יהיה הרף התחתון של עונש המאסר בפועל שנקבע בגדרי המתחם נמוך מהעונש המזערי הקבוע בחוק, זאת באופן שישקף את מצוות המחוקק ליצור יחס הולם בין חומרת מעשי הנאשם לבין משך המאסר שיוטל עליו [ראו גם דברי השופט י' אלרון מהימים האחרונים בעפ"ג 38440-08-24 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 5 (19.10.2025)].

מדיניות הענישה הנוהגת

11. מרבית הדוגמאות המובאות בפסיקה בקשר לעבירות מין המבוצעות בתוך המשפחה, מתייחסות לרצף של מעשים, ולא לעבירה בודדת כפי המקרה שלפנינו. ואולם, יש לזכור שהטעם לכך שהמקרה לא חזר על עצמו פעם נוספת אינו נובע מהבנה של הנאשם את הפסול שבמעשיו, אלא מתושייתה של הקטינה, אשר חרף גילה הצעיר הבינה שהמעשה שבוצע בה אינו הולם וחשפה את הפגיעה בפני הוריה, ובהמשך לכך, מתגובתם המהירה של ההורים אשר על אף הקושי שבוודאי היה כרוך בכך, ניתקו את הקשר עם הנאשם באופן מידי. להלן נביא מספר דוגמאות מהפסיקה המתייחסות למקרים בעלי מאפיינים דומים, תוך עריכת האבחנות הנדרשות כאשר מדובר במעשים שבוצעו במספר הזדמנויות. אמת מידה נוספת אליה ניתן להתייחס היא פסקי דין העוסקים במעשים מיניים בעלי מאפיינים דומים, שאינם בתוך המשפחה, תוך אבחונם לקולה מענייננו.

12. פסקי דין שהוגשו מטעם המאשימה:

בעפ"ג 23582-12-24 פלוני נ' מדינת ישראל (5.3.2025) (להלן: עניין פלוני) נדחה ערעור על חומרת עונש מאסר בפועל בן 50 חודשים שהושת על המערער, בעל עבר פלילי שאינו מכביד, בגין הרשתתו, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות שעניינן מעשה מגונה בקטינה בת

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפח"ע 33469-06-23 מדינת ישראל נ' פלוני
(עציר)

משפחה (בתה בת ה-9 של בת זוגו של המערער) וניסיון למעשה מגונה בקטינה נוספת. על פי עובדות האישום הראשון, הרלוונטי לענייננו, המערער הניח את ידה של הקטינה, בזמן שישנה, על איבר מינו החשוף והניע אותה. הקטינה התעוררה מהמעשים והמערער נמלט מהחדר. בנסיבות המקרה של האישום הראשון בלבד, נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 45-65 חודשי מאסר בפועל. כן נקבע מתחם עונש נפרד לעבירה של ניסיון מעשה מגונה בקטינה (שאינה בת משפחה), שהסתכם בהצעה מגונה ובנשיקה, הנע בין 6-18 חודשי מאסר. בדומה לטענתו של הסנגור בענייננו, טען המערער שם כי נסיבותיו הקלות של המעשה שבוצע כלפי הקטינה בת המשפחה: היות האירוע חד פעמי וקצר בזמן, והעדר מגע באיבריה המוצנעים של הקטינה (בשונה מענייננו), הם בבחינת טעמים מיוחדים המצדיקים חריגה לקולה מעונש המינימום הקבוע בחוק. בית המשפט העליון דחה את הטענה תוך שקבע כי האירוע מגלם בחובו את החומרה הרבה בגינה נקבע עונש מזערי לעבירה. לנוכח האמור, ובהינתן כי לצד עבירה זו הורשע המערער בעבירה נוספת שביצע בקטינה אחרת, הגם שזו קלה בהרבה מהעבירה המרכזית, נקבע כי אין להתערב בעונש שהוטל על המערער.

בפסק הדין בעניין ע"פ 1831/21 לעיל, קיבל בית המשפט העליון את ערעור המדינה על קולת עונשו של מי שהורשע, על פי הודאתו, בעבירה של מעשה מגונה במשפחה בידי אחראי על חסר ישע, בנסיבות מחמירות, והעמיד את העונש על 42 חודשי מאסר בפועל חלף 30 חודשים. על פי עובדות המקרה, ביצע המשיב מעשים מגונים בנכדתו בת ה-12, לקוית ראייה, במשך כ-20 דקות, תוך שהיא מנסה להתנגד לו. המעשים כללו נגיעות בחזה של הקטינה, עיסוי איבר מינה מעל ומתחת לבגדיה תוך שהמשיב נוגע באיבר מינו ומבקש שתיגע בו וכן קירוב איבר מינו לפיה של הקטינה. נקבע כי מתחם העונש ההולם שקבע בית המשפט המחוזי, הנע בין 26 חודשי מאסר בפועל לצד 19 חודשי מאסר על תנאי, לבין 48 חודשי מאסר בפועל, אינו מתיישב עם העונש המזערי שנקבע לעבירה, העומד על 45 חודשי מאסר ואינו משקף

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפח"ע 33469-06-23 מדינת ישראל נ' פלוני
(עציר)

כדבעי את חומרת המעשים. לפיכך, הועמד העונש, כאמור, על 42 חודשים, תוך שנקבע כי אין באמור כדי למצות את הדין עם המשיב.

יוער, כי אף שנסיבות ביצוע העבירה בפסק הדין האמור חמורות מאלו שבענייננו במשכן, במהותן ובעובדה שבוצעו חרף התנגדות הקטינה, הרי שככל שהדבר נוגע לעונש הסופי שהוטל עליו, דובר בנאשם שנזקפה לזכותו הודאתו במיוחס לו ללא ניהול הוכחות וקבלת אחריות על מעשיו.

בע"פ 4099/22 פלוני נ' מדינת ישראל (16.12.2022) נדחה ערעור על חומרת עונשו של המערער, שהורשע על פי הודאתו, בביצוע מעשים מגונים במספר הזדמנויות באחותה של בת זוגו שעה שהייתה כבת 10.5-11 שנים, והוטלו עליו 39 חודשי מאסר בפועל. המעשים כללו ניסיון לקרב את ידה של הקטינה לאיבר מינו תוך שהיא מתנגדת למעשה; ליטוף ירכיה, שיערה וגבה במספר הזדמנויות, ללא הסכמתה; היצמדות לגופה של הקטינה בעת שישנה וליטוף גבה מתחת לבגדים. כן הורשע המערער בעבירה של הדחה בחקירה. אושר, ברוב דעות, מתחם העונש ההולם שנקבע בבית המשפט המחוזי, בין 3-6 שנות מאסר. העונש מוקם בקצה התחתון של מתחם הענישה בשים לב, בין היתר, להודאת המערער (הגם שזו באה לאחר שנשמעה עדות נפגעת העבירה); עברו הנקי והערכת מסוכנות בינונית- נמוכה.

נעיר, כי באותו מקרה, בניגוד לענייננו, לא כללו מעשיו של הנאשם מגע באיבר מינה של הקטינה. הבחנה נוספת לקולה נעוצה בכך שדובר בנאשם שהודה במיוחס לו וקבל אחריות על מעשיו.

בע"פ 1074/14 מיישיב נ' מדינת ישראל (8.2.2015) נדחה ערעורו של המערער, מדריך בחוג היאבקות, שהורשע לאחר ניהול הוכחות, בשלוש עבירות של מעשה מגונה בקטינה כבת 9 ונגזרו עליו 4 שנות מאסר לצד ענישה נלווית. המעשים נמשכו על פני תקופה של שבועיים וכללו חיכוך איבר מינו של המערער בבטנה של הקטינה במקרה אחד, והצמדת גופה וידיה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפח"ע 33469-06-23 מדינת ישראל נ' פלוני
(עציר)

לאיבר מינו בשני מקרים נוספים. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש הכולל למעשים נע בין 3.5-6 שנות מאסר. בהתחשב בעברו הנקי של המערער, גילו המתקדם ובריאותו הרופפת, הועמד עונשו על 4 שנות מאסר. ביהמ"ש העליון דחה את ערעור ההגנה בקבעו כי "העונש שהושת על המערער אינו חמור כל עיקר" (סעיף 33 לפסה"ד).

לא נעלם מעינינו כי המערער באותו מקרה הורשע בשלוש עבירות של מעשה מגונה ולא בעבירה אחת, כבענייננו, ברם מנגד העבירות שתוארו לא כללו מגע כלשהו באיבר מינה של הקטינה, מה גם שלא התקיימה הנסיבה המחמירה של ביצוע העבירה בבת משפחה.

ע"פ 980/10 פלוני נ' מדינת ישראל (29.9.2010) – אושר עונש של 3 שנות מאסר בגין הרשעת המערער, נהג מונית, על פי הודאתו, בעבירות של מעשים מגונים והטרדה מינית של קטינה כבת 15. הקטינה עלתה למונית של המערער אשר הפנה אליה שאלות בעלות אופי מיני ובהמשך משך את גופייתה וחרף התנגדותה הניח ידו על רגלה, נגע באיבר מינה מעל בגדיה, חשף את איבר מינו והחל לגעת בו. בשלב זה המערער הניח למתלוננת לצאת מהמונית אך איים עליה לבל תספר על שארע. נקבע כי הגם שהעונש שנגזר על המערער אינו קל, הרי שלא ניתן להקל בו בהתחשב בהיותו נהג מונית והיות הקורבן קטינה.

13. פסקי דין שהוגשו מטעם ב"כ הנאשם:

ע"פ 8178/21 פלוני נ' מדינת ישראל (30.1.2022) – נדחה ערעורו של נאשם כבן 72, שהוטלו עליו 14 חודשי מאסר לאחר שהורשע על פי הודאתו בביצוע מעשים מגונים בנכדתו הקטינה בת ה-11 בשתי הזדמנויות. יובהר, כי במסגרת הסדר הטיעון שנכרת בין הצדדים באותו עניין סוכם כי המשיבה תטען לעונש של 16 חודשי מאסר בפועל, והמערער יהיה חופשי בטיעוניו לעונש. בהזדמנות הראשונה ליטף המערער את צווארה של הקטינה, הכניס ידו מתחת לחולצתה לכיוון החזה שלה, עיסה את הבטן התחתונה שלה בסמוך לאיבר מינה והניח את ידה על איבר מינו. למחרת, כששכבה הקטינה במיטת סבתה, התיישב המערער מעליה, הצמיד את

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפח"ע 33469-06-23 מדינת ישראל נ' פלוני
(עציר)

פלג גופו התחתון לפלג גופה התחתון וחיכך את גופו בגופה. מתחם העונש הכולל שקבע בית המשפט המחוזי לשני המעשים נע בין 14 לבין 30 חודשי מאסר בפועל. העונש מוקם בתחתית המתחם בשים לב לעברו הנקי של המערער, גילו ומצבו הבריאותי הקשה. בית המשפט העליון דחה את טענת המערער כי יש להמיר את מאסרו למאסר לריצוי בעבודות שירות לנוכח מצבו הבריאותי ואף קבע כי "הסכמת המדינה להעמיד את עתירתה לעונש שלא יעלה על 14 חודשים מגלמת בתוכה אותה התחשבות במצבו הבריאותי של המערער" (סעיף 16 לפסה"ד).

ע"פ 8352/21 פלוני נ' מדינת ישראל (16.1.2022) (להלן: עניין ע"פ 8352/21) – נדחה ערעור של נאשם שהורשע על פי הודאתו בעבירות של מעשה מגונה בנסיבות מחמירות בשתי נכדותיו הקטינות והושתו עליו 10 חודשי מאסר בפועל. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בהזדמנות אחת התיישב המערער ליד נכדתו בת ה-12 שלנה בביתו והניח ידו על בטנה החשופה. בהזדמנות נוספת ליטף את ישבנה של הקטינה. כן ביצע המערער מעשה מגונה בנכדה נוספת בת 14 בכך שהכניס ידו מתחת לחולצתה ונגע בחזה ובסמוך לאיבר מינה. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם ביחס למעשים שבוצעו כלפי הנכדה הצעירה יותר, נע בין מספר חודשי מאסר ועד ל-6 חודשים, וביחס למעשה שבוצע בנכדה השנייה נע המתחם בין 9 לבין 15 חודשי מאסר בפועל. ראוי לציין שכחלק מההסדר הדיוני בין הצדדים, בשים לב לנסיבותיו האישיות של המערער - גילו המבוגר, עברו הנקי, מצבו הרפואי המורכב ומסוכנותו המינית הנמוכה, הגבילה עצמה המאשימה במקרה זה לעונש מאסר בפועל שלא יעלה על 12 חודשי מאסר.

ע"פ 1049/12 פלוני נ' מדינת ישראל (25.7.2012) – נדחה ערעור על חומרת עונשו של המערער שהורשע על פי הודאתו בעבירה של מעשה מגונה שביצע בנכדתו בת ה-9 והוטלו עליו 12 חודשי מאסר בפועל. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, המערער אחז בידה של הקטינה, הכניס את ידו מתחת לתחתוניה, נגע באיבר מינה ובישבנה, וחיכך את ידו בהם חרף בקשתה שיחדל ממעשיו. רק כאשר זו הרימה את קולה, שחרר המערער את הקטינה מאחיזתו.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפח"ע 33469-06-23 מדינת ישראל נ' פלוני
(עציר)

במסגרת הסדר דיוני הוסכם שהמאשימה תעתור לעונש מאסר של שנתיים, ואילו ההגנה שהייתה חופשית בטיעוניה עתרה להימנע מלהשית על המערער מאסר בפועל. כאמור, בית המשפט המחוזי הטיל על המערער 12 חודשי מאסר תוך שציין כי אינו ממצה את הדין עמו, בין היתר לנוכח גילו (64), עברו הנקי, מסוכנותו המינית הנמוכה, והעובדה שהוא מטפל בשני בניו הסובלים מסכיזופרניה. בית המשפט העליון קבע כי מדובר בתוצאה עונשית מאוזנת וראויה. מאחר שגזר הדין ניתן לפני תיקון 113 לא נקבע מתחם עונש הולם.

בנקודה זו נציין שלא מצאנו ללמוד לענייננו גזרה שווה משלושת פסקי הדין שהוגשו מטעם ההגנה ונסקרו עד כה, זאת לנוכח השיקולים השונים שעמדו בבסיס הסכמות המאשימה להגביל עתירתה העונשית באותם מקרים, לרבות מצבם הבריאותי של חלק מהנאשמים, נסיבות אישיות חריגות, שיקולים ראייתיים, והודאות המערערים במיוחד להם, וכאשר לנגד עינינו הכלל לפיו עונש הניתן כחלק מהסדר טיעון אינו מהווה תקדים לעניין העונש.

14. נוסף על פסקי הדין שהוגשו על ידי הצדדים, מצאנו להפנות לפסקי הדין הבאים:

ברע"פ 3875/20 פלוני נ' מדינת ישראל (30.8.2020) נדחתה בקשת רשות ערעור של הנאשם על ההרשעה ועל חומרת העונש. דובר בנאשם, שהורשע בתום שמיעת הוכחות, בעבירה של מעשה מגונה בקטינה שטרם מלאו לה ארבע עשרה שנים, לפי סעיפים 348(א) ו-345(א)(3) לחוק העונשין. הנאשם התגורר בגפו לאחר גירושיו ואירח בביתו את בתו הקטינה, שהייתה כבת 9, יחד עם חברתה בת גילה (להלן: המתלוננת). השלושה צפו בטלוויזיה בעודם שוכבים על מיטת הנאשם, ומשנרדמה בתו, הוריד המבקש את מכנסיה ותחתוניה של המתלוננת, שפשף את איבר מינה באמצעות אצבעו, וליקק את איבר מינה. בנסיבות המקרה נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 28 לבין 48 חודשי מאסר בפועל ועל הנאשם, נעדר עבר פלילי, נגזרו 31 חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה ופיצוי.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפח"ע 33469-06-23 מדינת ישראל נ' פלוני
(עציר)

יוער, שעל אף שנסיבות מעשיו של המערער דנן דומות לענייננו, הרי שהעבירה בה הורשע קלה בהרבה, שכן לא דובר בבת משפחה, על כל המשתמע מכך לעניין משך העונש המזערי הקבוע בחוק.

בע"פ 8290/16 פלוני נ' מדינת ישראל (28.11.2017) נדחה ערעור הנאשם על הרשעתו והתקבל ערעור המדינה על קולת העונש. הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות, בשתי עבירות של מעשים מגונים בשתי קטינות, בתו ואחייניתו, ובניסיון לעבור עבירה כאמור. על פי האישום הראשון, ליטף הנאשם את בטנה של אחייניתו, בת 11-12, ואת גבה בסמוך לחזה. בהמשך, בעודו מכוסה בשמיכה הוריד את מכנסיו ושפשף את איבר מינו ומשך את ידה של אחייניתו בבקשה שתיגע בו אך היא התנגדה. כן ניסה להוריד את מכנסיה, תחתוניה וחולצתה. על פי האישום השני, בעוד בתו בת ה-9 ישנה, חשף הנאשם את איבר מינה וליקק אותו. העונש הועמד על 64 חודשי מאסר בפועל חלף 44 חודשים שהושתו על הנאשם על ידי בית המשפט המחוזי. לנאשם עבר פלילי.

15. לאחר שנתנו דעתנו לנסיבות ביצוע העבירה כפי שפורטו לעיל; לערכים המוגנים שנפגעו ולמידת הפגיעה בהם; לפסיקה הנוהגת, תוך שערכנו את ההתאמות הנדרשות לנסיבות המקרה שלפנינו, נתנו משקל נמוך לפסקי דין חריגים לקולה או לפסקי דין בהם ניתן משקל לנסיבות אישיות חריגות שאינן מתקיימות בענייננו, תוך מתן עדיפות לפסיקה עדכנית על פני פסקי דין ישנים יותר; ובהביאנו בחשבון את מצוות המחוקק לקביעת עונש מינימום של 45 חודשי מאסר, אנו קובעים מתחם עונש הולם הנע בין 45 לבין 65 חודשי מאסר.

נציין, שלא עלה בידי הנאשם להוכיח כי מתקיימים בעניינו "טעמים מיוחדים" שיכול והיו מצדיקים חריגה מהעונש המזערי אותו קבע המחוקק בגין עבירה של מעשה מגונה במשפחה. בהתחשב בנסיבותיו החמורות של המקרה, אף לא מצאנו מקום להיעתר לבקשת ב"כ הנאשם לכלול את עונש המאסר המותנה כחלק מהרף התחתון של מתחם העונש ההולם

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפח"ע 33469-06-23 מדינת ישראל נ' פלוני
(עציר)

במטרה "להנמיך" את הרף התחתון של עונש המאסר בפועל, וכפועל יוצא לגזור על הנאשם עונש קל יותר. נהפוך הוא, המעשים בגינם הורשע הנאשם והנסיבות בהן נעברו, לרבות פערי הגילאים בין הנאשם למתלוננת, ניצול מעמדו כסבה וכמבוגר שהופקד לשמור על שלומה וביטחונה בהעדרם של הוריה מהבית, ביצוע העבירות בביתה – מבצרה של המתלוננת, כל אלו מתאפיינים בחומרה הרבה בגינה קבע המחוקק את העונש המזערי לעבירה בה הורשע (ראו והשוו: עניין פלוני לעיל, פסקאות 11-12 והפסיקה הנזכרת שם).

מיקום העונש בתוך מתחם העונש ההולם – נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

16. הנאשם כבן 75, נעדר עבר פלילי, כאשר לטענת סנגורו עד להסתבכותו ניהל אורח חיים נורמטיבי.

עד רגע זה ממש לא קיבל הנאשם אחריות הן על המעשים המיוחסים לו בכתב האישום כלפי הקטינה והן על פגיעתו בע', שאת עדותה מצאנו לאמץ כחלק מהכרעת הדין, זאת גם לאחר ששמע במהלך המשפט, הן מהורי הקטינה והן מע' עד כמה הדבר חשוב להם. בעוד שאין חולק על זכותו של נאשם העומד על חפותו לנהל את משפטו, ברי כי משניהל את ההליך עד תום הוא אינו זכאי להקלה הניתנת למי שהודה, נטל אחריות על מעשיו, הביע חרטה וחסך את הצורך להעיד עדים. במקרה שלפנינו, עדות הורי הקטינה חשפה בפנינו באופן בלתי אמצעי עד כמה היא הייתה כרוכה עבורם בקושי ממשי. על הקושי עמו מתמודדים הקטינה והוריה עד היום ניתן ללמוד אף מתסקיר נפגעת העבירה, ומעדות הקטינה, אליה נחשפנו בהקלטת חוקרת הילדים. הנאשם לא ראה לנכון לפנות לקטינה נפגעת העבירה, ולא הביע כל צער, גם לאחר שנודע לו מצבה הקשה במהלך טיעוני התביעה.

כך הם פני הדברים גם בנוגע לע', שעדותה בפנינו הביאה אותה לא פעם לכדי בכי. הנאשם, שישב באולם וצפה בעדות, לא גילה כלפיה כל אמפתיה ולא הביע צער על תחושותיה כלפיו, לא בשלב עדותו ואף לא בשלב הטיעונים לעונש.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפח"ע 33469-06-23 מדינת ישראל נ' פלוני
(עציר)

נציין, שהכחשת הנאשם את מעשיו כלפי הקטינה לא רק שמלמדת על העדר לקיחת אחריות, אלא שהיא אף מנעה את בחינת שילובו בהליך טיפולי וכפועל יוצא את האפשרות להעריך כיום את מסוכנותו המינית. זאת, בפרט וביתר שאת לנוכח התמונה המורכבת שנפרשה בפנינו במהלך הליך ההוכחות בקשר למעשיו המיניים בעבר והעובדה שאין מדובר בכשל חד פעמי. על אף ממצאנו בעניין זה בהכרעת הדין, נדגיש בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, שהנאשם אינו נענש במסגרת גזר דין זה על מעשיו כלפי ע', אלא אך ורק על מעשיו כלפי הקטינה.

17. לא נעלמו מעינינו גילו המתקדם של הנאשם ומצבו הרפואי המורכב כעולה מטיעוני סנגורו, מהסיכום הרפואי שהוגש בעניינו (נ/2) ומסיכום המידע הרפואי העדכני משב"ס, שבוודאי מקשים על השהייה בכלא בהשוואה לאדם צעיר ובריא. על אף שהתחשבנו בשיקולים אלו, הרי שמשקלם, ככלל, מוגבל בהינתן פסיקת בית המשפט העליון לפיה: "בעת גזירת העונש בגין עבירות מין שבוצעו בקטינים על-ידי בן משפחתם, יש לבכר את שיקולי הגמול וההרתעה על פני נסיבותיו האישיות של העבריין, ולבטא באמצעות גזר הדין את סלידת החברה ממעשים מזעזעים אלו (ע"פ 2661/12 פלוני נ' מדינת ישראל (12.11.2012); ע"פ 156/09 פלוני נ' מדינת ישראל (11.8.2011); ע"פ 150/09 פלוני נ' מדינת ישראל (6.5.2010))", זאת, בעיקר, כאשר לא ניתן לזקוף לזכותו של המערער הודיה במעשים המיוחסים לו או הבעת חרטה וצער על עשייתם, העשויות להצדיק הקלה מסוימת בעונשו" [ע"פ 4327/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 35 (5.6.2013)].

למצבו הרפואי של הנאשם יש ליתן משקל מוגבל בלבד גם מהטעם ששב"ס, כידוע, ערוך לקלוט כל עצור או אסיר ולספק לו את הטיפול לו הוא זקוק [ע"פ 9816/16 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 11 (21.12.2017)], ובהינתן החזקה שלפיה לרשות שב"ס עומדים הכלים המתאימים להתמודד עם מצבים רפואיים שונים ומורכבים של אסירים [ע"פ 8352/21 בפסקה 15]. במקרה שלפנינו לא הונחה תשתית כלשהי המבססת טענה כי שהייתו של הנאשם בכלא

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפח"ע 33469-06-23 מדינת ישראל נ' פלוני
(עציר)

תפגע בו באופן המצדיק הקלה בעונשו ולא הונחה מטעם ההגנה תשתית ממשית המלמדת כי שהותו של הנאשם בבית הסוהר תכביד על מצבו הרפואי, שאינו יוצא דופן. נוסף על כך, לא נטען כי נמנע מהנאשם הטיפול הרפואי לו הוא זקוק במהלך שהותו כאמור [ע"פ 5065/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (22.12.2016)]. מכל מקום, גם במצב דברים בו למצב רפואי של נאשם עשויה להיות השפעה על קביעת עונשו, הרי שאין מדובר בשיקול מכריע ולעולם הוא ייבחן על רקע חומרת המעשים בהם הורשע.

כן שקלנו את התקופה הממושכת בה נתון הנאשם במעצר, את העובדה שמדובר במאסר ראשון עבורו, על כל המשתמע מכך, ואת חלוף הזמן מאז בוצעה העבירה, תקופה של כ-7 שנים, במהלכה לא ביצע עבירות נוספות, זאת על אף ש"נסיבה זו כשמדובר בעבירות מין שבוצעו כלפי קטינים במסגרת המשפחתית, הינה בבחינת "אורח קבוע" אינהרנטי הנובע מאופי המעשים ותהליך הגילוי והחשיפה" (ראו עניין ע"פ 8352/21).

סוף דבר

18. בשקלול מכלול הנסיבות הרלוונטיות, אלו לחומרה ואלו לקולה, בראשם גילו המתקדם של הנאשם, מצבו הרפואי המורכב ויתר הנסיבות שצוינו לקולה, ועל אף אי לקיחת האחריות, מצאנו למקם את עונשו בשליש התחתון של מתחם העונש שנקבע, תוך שנבהיר שאלמלא אותן נסיבות לקולה, היה מקום למקם את עונשו במקום גבוה יותר. אשר על כן אנו גוזרים על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 50 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו.
- ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר על עבירת מין מסוג פשע.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפח"ע 33469-06-23 מדינת ישראל נ' פלוני
(עציר)

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר על עבירת מין מסוג עוון.

ד. פיצוי בסך 40,000 ₪ לטובת הקטינה. הפיצוי ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 10.11.2025 ובכל עשרה לכל חודש שלאחריו. לא ישולם תשלום במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מדי. הפיצוי יועבר להוריה של הקטינה, אשר יחזיקו את הסכום בנאמנות עבורה, עד שימלאו לה 18 שנים. ואולם, ההורים יהיו רשאים לעשות שימוש בכסף עוד קודם לכן, עבור טיפולים לקטינה.

נזכיר כי מטרת רכיב הפיצוי בשלב גזירת העונש בהליך הפלילי היא לתת סעד ראשוני, מהיר ויעיל לנפגעת העבירה, ואין הוא מתיימר לאמוד או לכסות את מלוא הנזק שנגרם לה כתוצאה ממעשי הנאשם.

19. טרם סיום, נבקש לנצל את הבמה כדי לפנות לקטינה, נפגעת העבירה, ולהביע הערכתנו לאופן בו העידה בפני חוקרת הילדים ולאומץ שנדרש ממנה על מנת לחשוף את שאירע לה, תחילה בפני הוריה, ולאחר מכן בפני חוקרת הילדים. עדותה הבהירה והמרשימה של הקטינה בפני חוקרת הילדים חקוקה בזיכרוננו, והיא שהביאה בסופו של יום, יחד עם הראיות הנוספות, לעשיית צדק ולהרשעת הנאשם. אנו תקווה, כי סיומו של ההליך הפלילי, וההכרה בפגיעה שבוצעה בה, תאפשר לה לשים את אירועי העבר מאחוריה, ולהתמקד בשיקומה ובהמשך דרכה בחיים.

עוד נבקש להביע הערכתנו לע', שעל אף חלוף השנים ומצבה הרפואי המורכב אזרה כוחות ושיתפה אותנו באירועי העבר, תוך פתיחת פצעים שהסתבר שעד היום לא הגלידו. בהזדמנות זו נאחל לה החלמה מהירה.

20. ניתן צו כללי למוצגים.

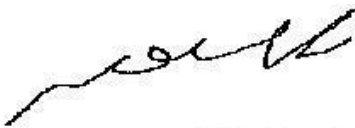

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפח"ע 33469-06-23 מדינת ישראל נ' פלוני
(עציר)

21. זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים.

ניתן היום, ה' חשוון תשפ"ו, 27 אוקטובר 2025, במעמד הצדדים.

שופט רון סולקין

שופט עמית מיכלס

שופטת הדס רוזנברג שיינרט

משפחה • משפט • ומה שביניהם

WWW.GET-OVER.CO.IL